

Hospodářské noviny, 18. února 2003

Brazílie vyhlásila boj chudobě

Každoroční karneval se pomalu připravuje v centru Salvadoru na severovýchodě Brazílie. V ulicích zní hudba a do města míří brazilští i zahraniční turisté. Místní restaurací prochází malý pohublý chlapec s dřevěnou krabicí na zádech. "Za trochu jídla vám vyčistím boty," mává kartáčem před očima hostů. Osmiletý Antonio není zdaleka jediným, kdo ve městě žebře.

Pátá největší země světa, známá svými propastnými rozdíly v životní úrovni, se stále potýká s chudobou a hladem.

Nejvíce postižené oblasti se nacházejí právě na severovýchodě země, odkud proudí statisíce lidí do velkých měst s vidinou pracovních příležitostí a lepší životní úrovně. Součástí charakteru velkých měst se tak staly obrovské chudinské čtvrti, tzv. favely.

Lidé čekající před na otevření místní charity. Porto Alegre, Brazílie
Foto: René Kubásek

Zvolení prvního levicového prezidenta Luize Inácia "Luly" da Silvy znamenalo pro mnoho Brazilců naději. Lula po nástupu do funkce 1. ledna postavil boj proti chudobě na první místo.

"Za čtyři roky ve funkci chci dosáhnout toho, aby všechny brazilské děti jedly třikrát denně," prohlásil nedávno Lula na Světovém sociálním fóru v Porto Alegre.

Začátkem února vláda s velkými očekáváním spustila program Fome Zero, což lze volně přeložit jako Konec hladu. Jeho součástí jsou velké dotace nejchudším regionům i přímo strádajícím rodinám, vytváření nových pracovních příležitostí a ambiciózní vzdělávací programy.

Plán již narazil na řadu souvisejících problémů, počínaje špatnou infrastrukturou přes korupci a obecnou apatii. Problémem například je, že mnohé chudé domácnosti nemají potřebné doklady a úředně tak neexistují. "Abych se dostala na seznam a mohla získat přiděly, potřebuji hodně peněz," svěřila se Melania Rodriguezová britskému listu Financial Times.

Je to začarovaný kruh, který se vláda snaží rozetnout. "Jen ve městě Guaribas jsme našli šedesát rodin, které se nemohly stát příjemci pomoci, protože jim chyběly potřebné dokumenty, jako například rodné listy," říká ministr pro potravinovou pomoc José Grazian.

Velmi kriticky se vyjadřuje zpráva Komise pro lidská práva OSN, věnovaná problematice chudoby v Brazílii. Její autor Jean Ziegler vysvětluje, že zpráva mapuje minulých několik let. "Zpráva je kritická, protože byla připravena minulý rok. Lulovo vítězství ve volbách však všechno mění. Program Konec hladu je velkou nadějí nejen pro Brazílii, ale také pro OSN, Evropu a celý svět," řekl Ziegler.

Brazilští analytici se shodují, že Konec hladu je zároveň velkou zkouškou pro Lulovu vládu. Boj proti chudobě se v této zemi bere vážně. Vedle soukromých firem, zemědělců a občanských iniciativ se k němu připojil i národní fotbalový tým. Hráči před přátelským utkáním s Čínou oblékli dresy s logem a sloganem Konec hladu. A to v Brazílii znamená hodně.

Autor: René Kubásek
Salvador, Brazílie